

Het resultaat was matig, toch waren de bezoekers onder de indruk van het feit dat er in het donker nog zoveel rond vloog!

In de ontmoetingsruimte liet ik een diapresentatie draaien van nachtvlinders.

De koude avond en het late tijdstip in het seizoen zullen zeker een rol hebben gespeeld voor wat de opbrengst betreft:

Rood weeskind 1x

Huismoeder 7x

Agaatvlinder 2x

Gamma uil 6x

Windepijlstaart 1 x

Ennomos alniaria 1x

Bijzondere vlinderwaarnemingen 2006. Jannie Sinnema

Na een koud voorjaar werd het in mei eindelijk mooi weer. De maand juni kende een koude periode die werd gevolgd door een zeer warme maand juli. Augustus was somber en nat, maar september weer boven normaal warm. Dit prachtige jaar gaf bijzondere waarnemingen van vooral enkele trekvlinders. Hier wordt een overzicht gegeven van deze waarnemingen, die binnengekomen zijn op het adres info@vlinderwerkgroepfriesland.nl in 2006.

Opvallend is het aantal waarnemingen van Gehakkelde Aurelia's (*Polygonia c-album*), die zijn doorgegeven. De afgelopen jaren nam deze dagvlinder al in aantal toe. Dit jaar was het een gewone verschijning op de Vlinderstruik. Sierd van Randen (zoon van Auke van Randen) komt ieder jaar nog naar Friesland en zond een hele lijst van plaatsen in de omgeving van Terwispel, waar hij dit jaar voor het eerst de Gehakkelde Aurelia zag. En dan te bedenken dat in 1990 slechts 7 vlinders waren gesignaleerd in Friesland (Dagvlinders in Fryslân, 2000).

De eerste Atalanta's (*Vanessa atalanta*) vlogen al in maart en die zorgden voor volop nakomelingen in de zomer. De Distelvlinder (*Vanessa cardui*) kwam iets later en die werd af en toe in het binnenland gezien. Langs de kust en op de Waddeneilanden is de Distelvlinder meer gezien. Tijdens de excursie in Ferwert vlogen er een tiental Distelvlinders bij de Distels in het buitendijks land. Piet Zumkehr telde op 18 juni 87 vlinders op een veld met bloeiend melkkruid op Terschelling. Ook de Gele luzernevlinder (*Colias hyale*) is in het binnenland gezien, o.a. op 17 mei in het Fochteloërveen (J.Bouma). Langs de kust worden meestal wel luzernevlinders waargenomen zoals op 17 juli in Makkum (H.Kuipers) en op Terschelling.

Vanaf 4 augustus komen de meldingen binnen van de Rouwmantel (*Nymphalis antiopa*) uit de hele provincie: Berlikum, Terschelling, Broeksterwoude, Skulenboarch, De Knipe, Heerenveen, Makkumer Zuidwaard en

Heeg. In 1995 vond er een grote invasie plaats van de Rouwmantels met bijna 400 waarnemingen in Friesland (Dagvlinders in Fryslân, 2000). Sindsdien zijn er elk jaar wel enkele Rouwmatels gezien in Friesland en dit jaar meer dan 20 exemplaren (Website Vlinderstichting). Ook zijn nog enkele andere bijzondere dagvlinders gezien zoals het Resedawitje (*Pontia daplidice*) op Terschelling (Fam.Hoornveld), de Koninginnepage (*Papilio machaon*) in Heerenveen (C.Bosma) en de Keizersmantel (*Argynnis paphia*) in Ouwsterhaule (L.de Zee).

Een mooie zomer betekende dit jaar ook vanaf begin juni een invasie van de Kolibrievlinder of Onrust (*Macroglossum stellatarum*). Meldingen kwamen uit heel Friesland. Ook de Windepilstaarten (*Agrius convolvuli*) werden vanaf juli gezien met het grootste aantal in september. Van de Doodshoofdvlinder (*Acherontia atropos*) kwamen slechts 2 waarnemingen binnen: uit Langezwaag (via W.Poppe) en van Terschelling (via P.Zumkehr). Naast deze opvallende pilstaarten waren er ook nog duizenden Gamma-uilen (*Autographa gamma*) en *Nomophila noctuella* (een Pyralide) als trekvlinder te bewonderen. Andere gesignaleerde trekvlinders waren *Peridroma saucia*, *Macdunnoughia confusa*, *Chrysodeixis chalcites* en *Helicoverpa armigera*.

Buiten de trekvlinders zijn er ook nog andere bijzondere nachtvinders waargenomen, zoals twee nieuwe soorten voor Friesland *Mythimna vitellina* en *Lithophane leautieri* (zie elders in deze Flinterwille). Op 14 april werd eindelijk weer eens *Lithophane lamda* op Terschelling waargenomen door Piet Zumkehr. De rups van deze uil leeft op Gagel. De zeldzame voorjaarsspanner *Lycia hirtaria*, die enigzins lijkt op de algemeen voorkomende *Apocheima hispidaria* is door Tymo Muus gevangen op 3 mei in de omgeving van Beetsterzwaag. Ook Philip Zeinstra meldde deze spanner tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Vlinderwerkgroep Friesland. Andere waargenomen bijzondere spanners in 2006 waren: *Euphyia unangulata* (Van Oordt's Mersken, G.Tuinstra), *Costaconvexa polygrammata* (Van Oordt's Mersken, G.Tuinstra en S.Sinnema) en *Lampropteryx suffumata* (Ureterp, G.Tuinstra).

In het voorjaar en najaar worden talloze uilen gelokt door stroopmengsels op bomen te smeren. Op 4 oktober zag Hilco Meijer in Bakkeveen *Conistra erythrocephala* afkomen op de zoetigheid. Een tweede exemplaar vond Hilco in het Wijnjeterper Schar op 21 oktober op smeer. In 2004 was deze uil in het voor- en najaar gevangen bij de Schaopedobbe (zie Flinterwille maart 2005).

Literatuur:

Vlinderwerkgroep Friesland en De Vlinderstichting, 2000. Dagvlinders in Fryslân.